

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld, 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld, 30 kr., za jeden mesec 1 gld, 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrišnjega praznika izide prihodnji list v soboto dné 9. decembra 1893.

Pokazali so jim vrata!

Pred nekaj leti začel je Mahnič na znani arogantni način pisariti tudi o hrvatskih razmerah, dasi jih je poznal samo iz ptičje perspektive. Sodil in obsojal je duhovne in posvetne rodoljube, znanost, literaturo in socijalne razmere, in celo proti svetli zvezdi mej katoliškimi škofi, proti biskupu Strossmayru, drznil se je v gorostasni svoji domišljavosti stegniti nečiste svoje prste. Ves ta trud je ostal brez uspeha. Nihče se ni zmenil za njegovo upitje, nihče ga ni počastil z odgovorom. Morda je temu ali onemu hrvatskemu rodoljubi časih vzkripela kri, kadar je čital netaktne in v nedostojni obliki izražene nazore Mahničeve, ali polemike ni nihče začel, videvši, kako odločno in soglasno obsoja vsa slovenska inteligencija Mahničevo počenje. Mahnič pa ni miroval in da bi zanesel seme nesloge, ki je v Slovencih po njegovi zasluzi tako bujno vzcvetelo, tudi mej hrvatske brate, napotil se je sam mej nje in lazil od duhovnika do duhovnika od Zagreba tja do Djakova. Upal se je celo stopiti največjemu katoliškemu škofu naše dobe pred obličje in tam, če smo prav poučeni, je izvedel, da veliki biskup Strossmayr obsoja njega počenje kot nekatoliško, neplemenito in nerodoljubno. Klavern se je Mahnič vrnil s svojega potovanja in od tedaj z novo srditostjo delal zdrážbo mej Hrvati, ter s pikrimi besedami zbadal hrvatsko duhovščino, zdaj prikrito, zdaj neprikrto.

Verni Mahničevi privrženci spoznali so hitro, kako bi ustregli svojemu mojstru in gospodu tudi v tem oziru in jeden njegovih jogrov, neki Fr. Štingl, oglašil se je v češkem mesečniku „Vlast“ ter ondi priobčil v Mahničevem zmislu pisan članek „Quodlibet“, v katerem govori o „hrvatskih katolicanih“. Naš „Slovenec“ je seveda ta članek z največjo radostjo pozdravil in priobčil iz njega daljši izvod, ne sluteč, da utegne dobiti priliko, priobčiti odgovor na ta članek, odgovor iz peresa jednega najodličnejših Zagrebških duhovnikov.

Rečeni prijatelj članka „Quodlibet“ izrekel je uvodom svojega spisa „pohvalo gorečemu potego-

vanju Slovencev za katoliško stvar“, potem pa se je lotil Hrvatov in mej drugim pisal: „Skrajni čas bi bil, da se toli važen in močan narod povrne k onim krščanskim idejalam, za katere je že toliko preстал. Hrvatski narod je narod krščanskih mučnikov; inteligencija tega naroda pa se sedaj klanja nevereskemu racionalizmu in materijalizmu! — Hrvatska je poplavljena z liberalnimi časniki. — Ali imajo Hrvatje katoliških listov? Na žalost — njih število je pičlo, ki se odlikujejo s plemenitimi mislimi in nazori. Ves ta trud za probuditev katoliške zavesti ostaja brezuspešen. Pa zakaj? Zelo točno odgovarja jeden slovenski list: Hrvatski časopisi katoliške barve prinašajo svojim bralcem lepe, temeljite razprave o važnih vprašanjih. Pišejo popolnoma po katoliškem prepričanju in oduševljenju. Toda zelo malo ali skoro nič se ne bavijo s sedanjimi stvarmi in razmerami, v katerih živi hrvatski narod. Oni preveč na splošno in abstraktno razlagajo in branijo krščanska učenja; zato obvisi vse v zraku; bralcem se to prikupi, če tudi jim ne poda stvarnega vžitka. Kristus nam ni zato povedal večnih resnic, da bi ostale v teoriji, v zraku, nego da bi jih uvedli v življenje. Krščansko podlago treba vporabiti v stvarnih razmerah, da se proti njim uredi in obnovi ljudsko življenje. Zato je potrebno, da se uvažata stanje, v katerem Hrvatje živé; a preje, kakor se pokaže, kako bi moral hrvatski narod živeti po krščanskih idejalah, se mu mora dopovedati, za koliko se je odtujil onim idejalam. Narodni odgojitelji morajo seči v današnje okoliščine, presoditi spise in knjige, ki vplivajo na duševni razvitek naroda. Tak začetek je težak, ker je treba brezstransko odkrivati rane, rezati, sekati, žgati; to pa je neobhodno potrebno. Čitajte pisma sv. Pavla, tudi on je razlagal isto tako nauke in osnove nebeškega učitelja, kakor vsi katoliški listi; ali, izvzemši lista do Rimljanov, opazamo v vseh njegovih listih, kako globoko je posegel v stvarne razmere onih cerkv in vernikov, katerim je pisal; kako nepristransko seka na levo in desno, kako svari, opominja in sramoti svoje protivnike, protivnike Kristusove vere! Takega Pavla, oboroženega z dvobrušenim mečem nepristranske, katoliške kritike pa je treba našim bratom na Hrvatskem. Kritikovati se mora, kar se sedaj

godi, kar se sedaj piše, pa ne, kar se je pisalo v 13. ali 14. stoletju; potem pa to, kar se piše in dogaja doma, pa ne drugod. Kaj koristi, ocenjevati francoske, nemške in laške framasone, kaj pomaga, ruvati se z Volterjem, Rusó-om, ki se ne morejo več braniti, obsojati zapadni svetobol, ko se pa oni, katerih se to tiče, nočejo braniti — ali mar ni dosti takega materijalističnega gradiva nakopičenega v domačih hrvatskih listih? V listih, katere čita slastno hrvatska mladina? Vile, navadne hrvatske vile morajo zgrabiti Hrvatje pa brezobzirno očistiti domačo hišo! Kdo bi se bal vika in krika? Brez boja ni miru, katerega nam je Kristus prinesel na svet. Katolikom treba dandanes brezobzirnosti, odločnosti; ne smemo gledati na to ali ono stran, kaj bode rekel ta ali oni, če ga kritika neusmiljeno zadene; od Slovencev naj se Hrvatje učé: oblika slovenskih katoliških kritikov je odlična, brezobzirna, ne omahuje, ampak napreduje viteštvo katoliških idej. Po tej odločni kritiki je boj za katoliško idejo v Slovencih slaven, a pri Hrvatih? Dandanes ne smemo nasprotnikov vere katoliške milovati, ničesar jim dovoliti; — bode li hrvatska inteligencija še nadalje z brezdelnostjo čas trčila, si bo brzo skopala grob indiferentizma in breznačajnega oportunizma! Preje se je Hrvatska zvala antemurale christianitatis, pa bati se je, da ne bi zgodovina tega nekdanjega častnega naslova ne premenila v antimurali christianitatis.“

Ta predrzni napad na stanovske in rodne brate je našel zasluženi odgovor in sicer v glasilu hrvatske duhovščine Zagrebške škofije v „Katoliškem Listu“. Spisal pa je ta odgovor prefekt in katehet v plemičkem konviktu Zagrebškem, v vseh krogih kot uzoren duhovnik spoštovani gospod S. Korenić, tisti, ki se je udeležil katoliškega shoda v Ljubljani, tedaj mnogo občeval s prvaki naše „katoliške stranke“, pa se vrnil v Zagreb, ne da bi bil prisegel na Mahničev evangelij. Ta katoliški duhovnik in teološki pisatelj odgovoril je na Mahnič-Štinglove napade, in ker so njegova navedenja načelne važnosti in tudi za nas Slovence jako zanimljiva, hočemo priobčiti kolikor toliko popolu izvod iz njegovega spisa. Gosp. Korenić pravi mej drugim: „Veseli nas, da se Čehi in Slovenci zani-

LISTEK.

Popotni tovariš.

(Prevod iz ruskega.)
(Dalje.)

Pastorat je bil od blizu še krasnejši. Zunaj in znotraj je bil bogato okrašen; vse je bilo tu kar si moreš izmisliti za svojo zložnost. Prošta sem dobil sedečega na mehkem naslanjači. To vam je bil resen, precej poln, nočeden in nikakor ne star možak. Videlo se je, da „Gladna Gorica“ spada v župnijo tega samega prošta, a Mati v število njegovih župljanov. In tako se je za vzdrževanje tega samega pastirja izbivala z razprodajo zaostala desetina od mojega novega znanca; da bi plačal to desetino, vlek se je v mestice bedni Mati, zajemaje in izjemaje vodo s svojimi raztrganimi čevlji, brede po tajajočem se snegu za svojo onemoglo kljuso, z dvema sodoma brezove smole. „Res, jaz nisem hotel okraštati prošta, le o pravem času nisem mogel plačati“... donel mi je, kakor da slišim, glas mojega Mati.

Vstopivši k proštu, dobil sem ga v družbi cerkvenega starejšine in prav v zelo živahnem razgovoru.

„In ti še hočeš biti pošten človek!... Ti?... Si li povedal, koliko ima krav?... Jaz vem, da imaš ti zbrane natančne poizvedbe, kje so?... In molčiš!“ gromel je srditi glas proštov.

„Kdo ima poizvedbe, jaz?“ začudi se starejšina.

„Da, ti in prav ti!“ reče prošt, gledaje srpo s svojim ošabnim pogledom v obličje starejšine.

„Prosim vas, kako naj vem za vso goved v župniji?“ odvrne starejšina glasno.

„Lažeš... Ti znaš vse to dobro!... Le povedati nočeš. Ti psi mi kradejo, ti pa jim daješ potuho! Tak si, kakor oni!... Ali ne veš, da ima isto ime tat in oni, ki tatu prikriva?... Isto ime, isti greh in isti nadevek — tat!“

Starejšina je bil razžaljen, postal je rdeč, a oči so se mu zasvetile.

„Dovolite... Zdi se mi, da ni moja dolžnost, hoditi po dvorih in šteti krave. Ako bi jaz i znal in molčal, nadejam se, ne bi mi radi tega trebalo odgovarjati ni Bogu, ni zakonu, ni vesti... Jaz vem, vsi ljudje se dele v dve vrsti: prvi — hočejo več vzeti, drugi — manj dati! Da bi vi pogledali v kočo našega siromaka, — potem bi morda umeli, zakaj boče manj dati!... Vi gospod prošt,

izgovorili ste po moji sodbi neopravičeno in več, nego treba...“

Prišla je vrsta na prošta, da postane rdeč, no to ga ni pobilo povsem, tudi on je zakričal na starejšino s polno zavestjo svojega službenega dostojanstva:

„Vi ste se spozabili, vsi ste pozabili, s kom govorite!...“

„Motite se, jaz vem, s kom govorim. Jaz govorim s pastirjem; vem pa tudi to, da to ni tisti dobi pastir, o katerem govori sv. blagovestje.“

In cerkveni starejšina se obrne in odide.

Prišel sem na vrsto jaz; prošt se še dolgo ni mogel upokojiti.

„Ste li videli“, obrne se proti meni, „kako se je vedel ta pes?... In s takim jezikom in takih besed ni govoril v prvo!... Njemu ni nič tako govoriti z ljudmi, ki so višji od njega... To je grozno! Niso mi rekli zastoj moji tovariši že davno: „O, ako bi tak starejšina naletel na nas, mi bi z njim opravili mimogrede!“ No, idite, storite!... Ste videli, kako je odšel?... Ste videli?“ vpraševal me je prošt.

Jaz nisem odgovoril: zdelo se mi je, da je bila pravica ne na strani prošta, in pospešil sem

majo za nas Hrvate, ali kdor hoče nepristransko in pravično soditi razmere kakenga naroda, mora ali sam biti v položaju, da se z njimi točno in jasno seznani ter imeti dobro voljo, popisati jih resnično, ali če mu jih je kdo drugi popisal, mora biti to verodostojna oseba. Gosp. Štingl ne pozna sam hrvatskih razmer, niti ga je kdo objektivno o njih poučil. To je najbolje pokazal v svojem „Quodlibetu“, v katerem je od besede do besede ponatisnil tisto, kar je dr. Mahnič spisal in v „Rimskem Katoliku“ V. zv. l. 1892. str. 315—317 priobčil. (Gosp. Štingl je torej navaden plagijator. „Slovenčevci“ morajo „R. K.“ kaj površno pregledovati, da tega niso zapazili. Op. ured.) Ali niti oni, ki stojé okolo „R. K.“, niso gosp. Štingla trezno in objektivno o hrvatskih razmerah obvestili, nego se oddaljili ne samo od resnice, ampak tudi od onih prvih in poglavitnih praktičnih moralnih vprašanj: quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando. Kakor je povsod mnogo dobrega in slabega, tako je tudi na Hrvatskem. Kje nas boli in katera bol nas najhuje tišči, to čutimo in vemo sami najbolje in ni potrebno, niti nam je všeč, da kdo drugi in še na tako nespreten način s prstom kaže na naše rane. G. Štingl ali bolje rečeno dr. Mahnič trdi, da tisti, ki na Hrvatskem zastopajo verske in cerkvene interese, branijo krščanske principe preveč abstraktno — da bi bilo treba kazati hrvatskemu narodu, v koliko se je oddaljil od teh principov, posezati v današnje okoliščine ter presojati vseučilišče, „Matico Hrvatsko“, „Vienac“, časopise, društva itd. Kakor se vidi, gg. Štingl in Mahnič naših razmer niti ne opazujeta, ampak kar nepremišljeno sipata fraze okolu sebe. Da sta opazovala naše delovanje, uverila bi se bila, da so ne samo oni listi, ki zastopajo verske in cerkvene interese, ampak tudi drugi, vsem na čelu pa hrvatski episkopat s svojim klerom in tudi učena hrvatska inteligencija ne samo abstraktno, nego tudi praktično in odločno branili krščanske principe. In listi, ki zastopajo v Hrvatski verske in cerkvene interese, niso priznavašali listom, ki bi grešili zoper verske principe, naj bodo že te ali one politične barve ali stranke, in to ne samo abstraktno, ampak tudi praktično. Ako se želita gg. Štingl in Mahnič o tem osvedočiti, naj vzameta v roke hrvatske liste. Ni ga vprašanja, ki se je pojavilo v Hrvatski, da bi „Katolički List“, „Hrvatski učitelj“, a tudi drugi bolji listi o njem ne samo abstraktno, ampak praktično razpravljali. Kar se pa tiče nepovoljne sodbe o naših posvetnih društvih, o „Matici Hrvatski“ in o „Viencu“ in navsota, da bi je bilo treba napasti, sodimo, da nam gg. Štingl in Mahnič s tem nista izkazala nikake usluge in da bi bila bolje storila, da se nista lotila stvari, katere ne razumeta. Mi poznamo najbolje knjige, katere izdaja to društvo. Hvala Bogu in poštenim ter izbornim možem, ki vodijo „Matico Hrvatsko“, ni ta, kar jej je samo v čast, doslej še nikdar zlobno, vedoma in hotoma grešila zoper verske principe, ako se je pa kdaj kaj takega utihotapilo v njene knjige, se to ni zgodilo z voljo in vednostjo teh mož, ki vodijo „Matico“. Kar smo rekli o „Matici Hrvatski“, pravimo z najglobljim prepričanjem tudi o „Viencu“. G. dr. Mahnič pravi

torej da sva prešla k moji reči. Prošt mi je bil uljuden, priazen in kmalu sva se pogovorila. Njemu je bila brez dvoma dobro znana župnija njegova, znane so mu bile do dobra mestne šege, običaji, sredstva in potrebnosti prihodkov — tako sem sklepal po njegovem govorjenju. Presvedočen je bil, da so njegovi župnjani skrajno nevedni, in da so dolžni biti zelo hvaležni tem „dobrodeteljem“, kateri so vzprejeli vse breme skrbij za nje. Proštu je tekel govor prav lepo... To je bila nekaka tužna propoved mučenca svojega dolga, svojega prepričanja, mučenca, ki ga tolpa ne umeje, no on se trudi mnogo za njo. Nemožno je bilo dvomiti, koga je prišteval prošt naravnost k številu „blagodeteljev“, kateremu je narod dolžan brezkončno priznanje... Požuril sem se skončati razgovor ter se poslovil. In zopet sem se spomnil „Mati z Gladne Gorice“, Mati in njegove cunje, kljuse in sodčka smole... In mislil sem si: tu — Mati in tu — prošt, človek ta, človek oni, in kako globoka razlika!... Prvi — v domu vseh zločnosti uživa vse prijetnosti življenja, ne da bi se bal, da je ostal kaj dolžan, ne boječ se razprodaje, z mehki rokami, rdečega, lepega in zdravega obličja, zibajoč se na mehkiem stolu; drugi v neprestanem prisilnem trudu, gladen, prezeben pod svojo razcapano obleko,

dalje, da bi hrvatski duhovniki morali sedanje pojediné moze in njihova dela brezobzirno kritikovati, sekati in paliti, da se krik in vik razlega na vse strani, a g. Štingl pristavlja, da naj se Hrvati od Slovencev uče kritikovati. Mi sodimo drugače. Glavna stvar pri vsakem katoliškem listu in pri vsaki kritiki je, da stoji na strogo dogmatski podlagi in da od tega ne odneha ni za las. Zato pa vendar nismo tistega mnenja kakor gg. Štingl in Mahnič, da je v nevažnih okoliščinah brez zadostnih razlogov in brez ozirov takoj skočiti v boj. Naše skromno mnenje je, da bi se morda na ta način dobri stvari ne samo nič ne koristilo, ampak škodovalo. Kjer gre za principijelno vprašanje, bodi kritika odločna, a kolikor mogoče objektivna in razborita. Neprestano zbadanje, pikanje in zaletavanje bodi v osebo ali dejanja more več slabega nego dobrega prouzročiti. Mi in mnogi odlični možje v Hrvatski in izven Hrvatske sodimo, da bi morda g. kritika dobri stvari bolj koristila, ako bi v svojih glasilih manj zbadala in kazala malo več takta in krščanske razboritosti. Pri neki znameniti in hvalevredni dogodbi (kat. shod), pri kateri so nam bile nekatere reči jako všeč, imeli smo priliko, uveriti se na lastne oči in na lastna ušesa, da bi za sveto in rodoljubno stvar bilo dosti bolje, da se je postopalo bolj dobrohotno in bolj taktano. — O načinu in o pravi krščanski modrosti je naposled vse odvisno. Zato naj nam gg. Štingl in dr. Mahnič ne zamerita, da ne moremo posnemati njunega načina kritikovanja.

Gosp. Štingl in dr. Mahnič nam svetujeta in priporočata, naj čitamo pisma apostola Pavla, da vidimo, kako on razlaga nauke odrešenikove in kako v vseh listih, izvzemši list na Rimljane, maha in seka na desno in levo, ne gledé na to, če koga rani ali ne. Zdi se nam, da sta g. Štingl in Mahnič v svoji skromnosti predaleč zašla, ko sta nam svetovala, naj čitamo sv. Pavla. Mi čitamo sv. Pavla brez njunega nasveta, ker je to naša dolžnost. A kadar ga čitamo, se trudimo, da ga čimbolje razumemo tako glede forme, kakor glede vsebine, in čitaje te liste smo zapazili, da sta se gg. Štingl in dr. Mahnič v mnogočem jako — jako oddaljila od sv. Pavla. A morda bi za sveto in za rodoljubno stvar bilo bolje, da gospoda Štingl in dr. Mahnič malo redkeje mahata in sekata in bolj, ter večkrat in charitate et prudentia svetujeta in učita, sv. Pavla pa v miru pustita, ter ga ne zlorabita. Kajti, ako se ne varamo, kolikor se v nas morda greši per defectum, toliko sta gospoda Štingl in dr. Mahnič grešila s svojim načinom in taktom per excessum, česar vsega pri sv. Pavlu ni. Gosp. Štingl zaključil je svoj quodlibet z besedami: „Preje se je Hrvatska zvala antemurale christianitatis, a bati se je, da bi zgodovina tega nekdanjega častnega naslova ne premenila v antimurali christianitatis“. G. Štingl naj se umiri. Mnoga burja je že vihrala čez Hrvatsko, marsikako čašo bridkosti je moral narod hrvatski že izprazniti, dokler se ni v svojem razvoju popel do te duševne višine, na kateri se nahaja. Dokler je jeden del hrvatskega naroda gradil to svojo duševno trdnjavo, zidove, vrata in kule, je drugi del držal v rokah orožje. Kakor so kače opasale in stiskale Laokoona in njegove sinove, da so tr-

v raztrganih čevljih, prerano razgubančenega obličja, a okolu njega gladna, polgola kopica otrok, s prav tako ženo in za vse te je neredko isti obed, kakor za njih kljusno. In sedaj — v verjetno prognozi stenaš kočice — imajo vsi jedno pekočo srb, isto gorje! kako bi se dalo o pravem času plačati vso „desetino“ temu proštu... Skrb, katera jih bode uničila ne sedaj, no jutri!... Kaka razlika v resnici mej njima, mej tem proštom in Mati z „Gladne Gorice“ — mej tema dvema stvoroma istega velikega Stvaritelja, čitavšima sicer vsak dan iste zapovedi Njegove, „da bi hodila po njegovih stopinjah“...

V mestici mudil sem se nekaj duij, da sem opravil svoja opravila. Naprej pa mi je bila pot po samotah, vzeti sem si moral spremljevalca. Sede v saneh, poslušal sem, kako je pel po tibem za se svoje pesmi. Vidno je bilo, da je bil ta mladenič popolnoma brez skrbij — nezgode življenja ga še niso težile. Srečni časi, lepa doba našega življenja!... Vso pot sva spregovorila le dve — tri besede — meni ni bilo do razgovorov, a pri srci mi je bilo hudo!... Ko sva se vozila kako vrsto daleč, opaziva nedaleč kmetijski dvor in okolu njega zbrano množico ljudij.

(Dalje prih.)

peli težke boleti, tako je bil tudi hrvatski narod, kakor nas uči njegova krvava ali slavna zgodovina, zdaj bolj, zdaj manj pritiskan in kakor hydra na Herakleja, tako so se neprijatelji dvigali na njegovo ime in kakor Heraklej je premagal svoje protivnike. Moči, s katero se je upiral svojim protivnikom, ni zajemal iz sebe, nego iz one čiste, nepokvarjene, žive vere Kristove, katero je podedoval od svojih prednikov in za katero je prelival svojo kri. Vera njegova ga je pačila, ga je tolažila in mu dala zmago v boji. In kakor nekdanj, tako je tudi danes hrvatskemu narodu vera njegova še jedina zaslomba in jedino jamstvo srečne bodočnosti. Vera je bila in je še danes s hrvatskim narodom in njegovo zgodovino najožje spojena. — Doslej, hvala Bogu, še nismo zaslužili, da nam zgodovina vzame častni naslov „antemurale christianitatis“ in zanašaje se na milost božjo in na živo vero in zavednost hrvatskega naroda upamo, da se Štinglovo žalostno prorokovanje ne izpolni nad hrvatskim narodom.

Ali je treba temu protestu katoliškega, v najsvetejših svojih verskih in rodoljubnih čutilih užaljenega duhovnika še kaj pristaviti? Mislimo, da ne. Kdor čita to, z opravičeno ogorčenostjo pisano obsodbo vsega Mahničevega delovanja in nehanja, se hitro prepriča, da vlada mej hrvatsko duhovščino in mej slovenskimi nasprotniki Mahničevimi popolno soglasje v vseh načelnih vprašanjih, in v tem tiči pomen Koreničeve s plamtečim vznosom spisane razprave. Ako kdo, tako je bil g. Korenič poklican kot jeden stebrov „Katol. Lista“, glasila duhovščine Zagrebske škofije, odgovoriti Mahniču, in povedal mu je v imeni te duhovščine, da se ne strinja niti z njegovimi nazori, niti z njegovo taktiko, da oboje obsoja kot slabo in škodljivo veri in narodu, ter je gledé Hrvatov in razmer na Hrvatskem njemu in njegovim prilepkom — vrata pokazal!

Državni zbor.

Na Dunaji, 6. decembra.

V današnji seji prišlo je do velike socialno-politične debate, pri kateri se je zopet pokazalo, da so gospodarski nazori mej liberalci in konservativci nepremostni. Škoda, da se poslanci za dotična stvarna izvajanja niso dosti zmenili.

Začetkom seje stavijo posl. Tausche in tovariši nujni predlog, naj se tovarnina za seno in slamo na železnicah zniža, zatem naznani podpredsednik dr. Kathrein izid dopolnilnih volitev v posamezne odseke in naposled se začne v prejšnji seji zaustavljena debata o zavarovanju za slučaj nezgode.

Generalni govornik contra posl. baron Morsey povdarja, da je njegova stranka vzpodbudila vlado, da je začela delovati na socialno političnem polju, pravi, da so zavarovalnice za slučaj nezgode jako nepopularne, da se prispevki iztirjavajo na bureaukratičen način, kar le množi nezaupnost prebivalstva proti uradnikom in se izreče zoper to, da bi se to zavarovanje raztegnilo na male obrtnike in na kmet-ske posele.

Generalni govornik pro dr. Bärnreither pojasnjuje jako obširno delovanje teh zavarovalnic, priznava, da ni vse tako uzorno, kakor bi moglo biti, preroka pa trditev, da zaslužijo ti zavodi nezaupnost, s katerim gleda prebivalstvo nanje. Zavararja potem predležeči načrt in ga priporoča za vzprejem.

Poročevalec posl. Neuwirth odgovarja Ebenhochu in Morseyu, grozi z agrarnim socializmom in se poteza za predlogo. Očita nasprotnikom, da neprestano tožarijo o pomanjkanju poslov, dočim so tega sami krivi ker plačujejo poslo s 25 do 35 kr. na dan, pa se celo ustavljajo, da bi ti siromaki se zavarovali za slučaj bolezni in nezgod.

Pri glasovanju sklene zbornica, da je začeti specialno debato. K § 1 govori dr. Kronawetter, grof Pininski, vladni zastopnik baro Plappart in dr. Lueger. Po daljši razpravi se vzprejme predloga s pristavkom, da zavarovanju niso podvrženi tesarji in tlakarji.

K § 7. govori dr. Lueger in dr. Pattai, ki sta oba nasprotnika dotičnih določb, potem pa se razprava zaustavi in na vrsto pridejo interpellacije.

Prihodnja seja jutri.

 Dalje v prilogi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 7. decembra.

Glas slovenskih Hohenzwartovcev

Včerajšnja „Südsteirische Post“ prinesla je pod zaglavjem „Zur parlamentarischen Lage“ članek, ki je vreden pozornosti, zlasti ker je njega poglavito trditev v dijametralnem nasprotju z dotičnimi pojasnili „Slovenčevimi“. Dokazuje najprej, da bi izstop v Hohenzwartovem klubu nahajajočih se slovenskih poslancev primoral grofa Hohenzwarta, odložiti svoj slovenski mandat, vsled česar bi razpadla koalicija in bi se s pomočjo nacionalcev ustanovila nemško-poljska zveza, „pravi članek: Mislimo, da se ne motimo, trdeč, da Klun-Vošnjakova frakcija za sedaj ostane v konservativnem klubu poglavito zagledali, da prepreči zvezo nemških liberalcev in s Poljaki s tem trdno nemško-poljsko večino. Popolnoma krivo pa je domnevanje, da ostane Vošnjak-Klunova skupina v imenovanem klubu zagledali, da more za to vztrajanje od vlade zahtevati narodnih koncesij. To nam je danes na tem mestu odločno naglašati, ker je tudi slovenski list („Slovenski Narod“) pred nekaterimi dnevi izrazil tak nazor in imenovani skupini nekako naložil odgovornost za pridobitev koncesij.“

Slovanska koalicija.

Mladočeski klub je v zadnji seji po poročilu poslancev dra. Eugla in dra. Kaizla o posvetovalnih zaradi ustanovitve slovanske koalicije jednoglasno sklenil, da je pripravljen na podlagi dogovorjenega programa pristopiti slovanski koaliciji in odposlati svoje zastopnike v skupno parlamentarno komisijo ter pooblastiti svoje zastopnike, naj nadaljujejo pogajanja radi ustanovitve slovanske koalicije. — Maloruski klub odločil je, kakor znano, odločno glede pristopa slovanske koalicije. Poljaki ga silijo na vse možne načine, naj se ne loči od njih. S tem je tudi v zvezi avdiencia posl. Barwinskega pri cesarju in pa ustanovitev maloruskih paralel na nemški gimnaziji v Črnovcib.

Hohenzwart in Mladočehi.

Kako nasproten je „slovenski“ poslanec grof Hohenzwart vsem prijateljem in snovateljem slovanske koalicije, pokazal je pri dopolnilni volitvi v odsek za volilno reformo. Na predlog poslanca Romančuka sklenila je zbornica pomnožiti število članov tega odseka za 12 mož. Mladočeski klub je storil na pristojnem mestu potrebne korake, da se mu izmed teh novih mest prepusti jedno, kar ima po parlamentarnem običaji z ozirom na število svojih članov pravico zahtevati toliko bolj, ker pride jedno mesto že na 10 poslancev in bi morali Mladočehi prav za prav imeti štiri zastopnike v tem odseku. Nemški liberalci in Poljaki so bili pripravljeni ustreči tej zahtevi mladočeskega kluba, ali grof Hohenzwart se je z vso eneržijo uprl, češ, da so Mladočehi ekstremna stranka, katere zastopstvo v odborih je zato čim bolj omejiti.

Vnanje države.

Novo srbsko ministerstvo.

Včeraj se je razglasilo imenovanje novega ministerstva, katero je bil sestavil general Grujić. Novi kabinet je tako-le sestavljen: predsedstvo, vnanja dela in vojno ministerstvo: Grujić; finančno ministerstvo: Vujić; notranja dela: Milošević; pravosodje: Maksimović; trgovino: Milošević; javne zgradbe: Stanković; nauk: Vesnić. — Koj po razglasenem imenovanju sešel se je radikalni klub, da se izreče o novem ministerstvu. Pričakuje se, da se bo radikalni klub odločil za podpiranje novega kabineta, a priznava se tudi, da ministerstvo nima upanja, da bi se dolgo vzdržalo. Radikalci silijo na to, da prevzame Pašić ministersko predsedstvo in se ne bodo prej zadovoljili, da to dosežejo.

Italijanska ministerska kriza.

Zanardelliju se še vedno ni posrečilo sestaviti novo ministerstvo. Samo finančnega ministra še išče, ker je markiz Gucciardini definitivno odklonil. Vojnega ministra je že dobil in sicer s pomočjo kralja Umberta. Ker noben, kolikaj ugledni general ni hotel prevzeti tega portfelja, pomagal je kralj Zanardelliju s tem iz zadrege, da je generalu San Marzano ukazal, da mora stopiti v novi kabinet kot vojni minister. San Marzano se je kot vojak sicer uklonil kraljevi zapovedi, ali rad tega ni storil, ter takoj izjavil, da ne privoli, da bi se znižalo število stalne vojske. Portfelj vnanjih del prevzame na splošno začudenje general Baratieri, rodom Trentinec. Finančno ministerstvo je najvažneje in zlasti v sedanjih okoliščinah je za vladu usodnega pomena, kdo prevzame ta portfelj, zlasti ker se bo Zanardellijevo ministerstvo moglo upirati le na jako neznan parlamentarno večino.

Dopisi.

Iz Maribora 5. decembra. [Izv. dopis.] (Slomšekov večer.) Začela se je zimska sezona in vsa društva se pripravljajo za običajne zimske veselice. V nas sicer narodno društveno življenje ni bogsivedi kako živahno in razvito, ali kdor upošteva težavne okolnosti, v katerih se nahajamo in pa mlačnost nekaterih rodoljubov, ki se le v nemški kazini domače čutijo, ta mora priznati, da se še dovolj dobro držimo. Naša čitalnica ima trdno voljo, da ne zaostane za nobenim drugim društvom in se s pohvalno marljivostjo pripravlja za veliki Slomšekov koncert. Pevski zbori se jako marljivo vadijo, tako da se smemo nadejati nenavadnega užitka, vrli tamburaši se trudijo neprestano, da si zagotove sijajen uspeh, iz kratka, pričakovati je, da bo ta koncert nekaj izrednega. Pri tej priliki videti bo tudi dovršeno umetniško delo, Slomškovo podobo, katero je mojsterski naslikal odlični narodni umetnik g. Dekleva. Pogoji so torej dani, da postane Slomšekov koncert najznamenitejša slavnost Mariborske čitalnice v tekoči sezoni, če — se ne bodo zopet odtegnili tisti, nemško kazino obiskujoči narodnjaki. Pričujoče vrste niso nikako očitane in naj nikogar ne žalijo, preveč smo tu eksponirani, da bi smeli drug drugemu kaj očitati, pač pa opomin, naj se vsi narodni krogi združijo, da se Slomšekov koncert sijajno obnese.

Iz Brežic, 27. novembra. [Izv. dop.] (Šolski nadzornik.) Narodna (ljudska) šola in vse, kar sodi k nji, je toli znamenitega pomena za obče izobraženje in napredek človeštva, da mora živo zanimati vsakega izobraženca kateregakoli naroda; koliko več pa vsakega rodoljubnega Slovenca, saj je vendar jasno, da le po zdravih pedagoških načelih urejena narodna šola in vešče in vestno učiteljstvo nas moreta najhitreje dovesti do boljših političnih, kulturnih in gospodarskih razmer in nam najlaglje zagotoviti narodno bodočnost. Drugod prešinilo je že davno vse kroge spoznanje, da je dobra narodna šola jeden prvih pogojev narodni blagosti, in stori se vse, kar je le možno v prospah šole in učiteljstva. — Drugače je — žal — še v nas. Ne moremo sicer trditi, da to spoznanje ni razširjeno tudi v nas; ni ga menda izobraženega rodoljuba mej nami, ki bi živo ne čutil in vedel, kako zelo nam treba dobre šole in vrlega učiteljstva, a doslej smo primeroma malo kazali z dejanji svoje spoznanje. V tem oziru učiti se nam je še mnogo od naših nasprotnikov, nikakor pa jih ne smemo posnemati glede sredstev, katera rabijo, da si osvoje šolo, posebno v nas Slovencih, kajti s tem bi tudi mi grešili zoper pravi smoter šole. Trudimo se in žrtvujemo vse, da si osvojimo šole in da učiteljstvo na naši zemlji predobimo zase, a v tem bodi nam načelo: le vse naravnim, poštenim putem. Koliko je resnice v tem, kar smo doslej rekli, temu ni treba daleč iskati primerov in dokazov, Brežice same nudijo nam najpristnejši, četudi bolešno zanimiv primer. Letos pošla je doba dosedanjim okrajnim šolskim nadzornikom na Štajerskem. Nekaterim okrajem so se bili namenili mesto dosedanjih novi, tako tudi Breškemu. Dotičnim tukajšnjim oblastvom bilo je tedaj izbrati in predlagati namestništvu, oziroma deželnemu šolskemu svetu novega primerneža moža za nadzornika. Mi Slovenci v Breškem političnem okraju nismo vajeni, da bi nas katerakoli oblastva božala in negovala, kamoli proteževala; skoro vsak uradnik, ki pride sem službovat, je narodu tuj in meni, da je njegova jedina ali vsaj glavna naloga, prezirati ter zaničevati vse, kar je narodno, slovensko, a pospeševati vse, kar služi v povičanje nemštva. Kar v pónos jim je to. A tem bi lahko napisali cel šopek zanimivih člankov. Tudi nedavno umrši voditelj okrajnega glavarstva g. Rotondi d' Arailza nam ni bil naklonjen, a jeden sam čin iz njegovega kratkega tukajšnjega uradovanja priča, da je bil vendar mož, katerega strankarstvo in političen fanatizem nista mogla zaslepiti v toliki meri, da bi bil žrtvoval znamenit smoter narodne šole tukajšnjemu nemčurskemu strmljenju. Iskaje mej učiteljstvom moža, katerega bi mogel predlagati in priporočati za šolskega nadzornika, bil je skrajno vesten in natančen ter je poizvedoval na vse strani, da izbere le takega učitelja, ki bode najbolje pospeševal smoter šole, pa bodi njega politično mišljenje, kakršnokoli. Njegov izvoljenec bil je tedaj g. Josip Mešiček, nadučitelj v Globokem. Mož je odličen šolnik, zelo vešč, maren in vesten, kremenit značaj ter povsem mirnega, neagi-

tatičnega vedenja in živi le za šolo. Vse učiteljstvo v okraju ga zelo čisla in ga prišteva najposobnejšim šolnikom. Narodnim našim nasprotnikom pa se ve, da ni ugajal navzlic vsem navedenim svojstvom, kajti jedno grdo marogo ima, zatajiti neče in ne more svoje matere, svojega rodu, ni slovensk odpadnik — in tak ni zanje, takega ne morejo rabiti za svoje politične svrhe. Trudili so se zato zelo, da bi voditelja glavarstva odvrnili od tega kandidata, a brezuspešno. Ko so pa izvedeli, da ga bode predlagal tudi deželni šolski svet na prvem mestu, začeli so pravo gonjo zoper njega. Oni to izvrstno razumejo ter porabijo vsa sredstva, dopustna in nedopustna, da dosežejo svoj namen. Ker mu niso mogli drugače do živga, črnili so ga po svojih časnikih, da je fanatičen Slovenec, panslavist. In ko tudi to ni pomagalo, izmislili so si drugo. Nikoli niso v zadregi. Če so vsi poskusi bili brezuspešni: ko je treba odstraniti kakega neljubega jim kapelana — in neljub jim je vsak, kateri je zaveden in ljubi svoj narod ter deluje in se žrtvuje zanj — ali če je namestiti kakega župnika, o katerem sodijo, da bi njih političnih teženj vsaj ne oviral, če jih ne bo dejanjski podpiral, hajd takoj „peticijon“ ali „deputacijon“ h knezoškofu; če je treba namestiti kakega v njih zmislu porabnega, ali odstraniti takega učitelja, ki jim križa njih ponemčevalne načrte, hajd „deputacijon“ k deželnemu šolskemu svetu; če gre za kakega sodnega uradnika — politični so itak vsi brez izjeme a priori po njih kroji, pardon, želji, — hajd „deputacijon“ k predsedništvu v Gradci. Torej iz kratka: deputacijon sem, deputacijon tje! In žal, navadno ne brez uspeha, povsod „vse dosežejo, kar jim drago.“ Ne, vendar jedna izjema! Tu ni šlo, deželni šolski svet ostal je pri svojem predlogu in iz tega sklepamo, naj reče kdo kar hoče, da deželni šolski nadzornik g. dr. Jare je cel mož, ves šolnik. Tu je pretrgana nit naših dotičnih podatkov, a nič ne dé, pomagali nam bodo drugi dalje in do konca. Če ni hotel deželni šolski svet, hotel bode g. minister Gautsch, tako so te tešili in bodrili. Vsaj naš nadučitelj, gospod Janez Ornik je javno trdil: „Der Mešiček soll sich keine Hoffnungen machen, dass er Bezirksschulinspector wird, trotzdem ihn der Landes-Schulrath an erster Stelle vorgeschlagen hat, meine Partei ist mächtig genug, dass sie dies zu verhindern wissen wird.“ in zadel jo je. Ne vemo, kak deputacijon so bili poslali k ministru Gautschu, najbrže g. Foreggerja ali pa celo Plenerja, a bodi kdorkoli, kar so želeli, so dosegli, imenovan je bil za nadzornika gospod Böheim. Ta jim je pa štrečno zmešal, ne „maram“ je rekel in ljudje sodijo tak in tak, zakaj, a on že vé zakaj. Zdaj pa smo tam, kjer smo bili spočetka, vnovič išče se kandidat za nadzornika. Oh, teh se ne manjka! Naš nadučitelj g. Janez Ornik „tud' mej njimi je!“ On živo hrepeni po tej časti in se že baha, da ima „utemeljeno“ nado, da bode imenovan, ker so vsa dotična oblastva Breška zelo vneta zanj. Iskreno povemo, mi bi mu iz sreca privoščili to čast, dasi nam sicer on ni kratko ni malo po volji, ker je skrajno grd odpadnik — in kaj to pomeni, vé vsak — ali narodna šola je prevažna in nam je preveč pri srcu, da bi mogli želeli takega moža za nadzornika. Gosp. Ornik je bil že obširno popisani na tem mestu, a ne laskavo, drugače pa je nemogoče, če se hoče resnico govoriti. Možno je, da so ga res priporočala tukajšnja mero-dajna oblastva, sedaj ni tu več voditelj glavarstva g. Rotondi d' Arailza, drug njemu zelo ugoden vetrič pihlja zdaj tu, vendar dvomimo jako, da bi ga mogel ta vetrič vzdigniti na mesto nadzornika. Obče mnenje ni za take žaloigre. Znano je, da je g. Ornik večeren kandidat za direktorja. Kolikokrat so njega tukajšnji najudanejši in najhvaležnejši mu politični somišljeniki hoteli mu priskrbeti to odlikovanje — in to so menda poskusili že trikrat, štirikrat — vselej sta se temu najodločneje uprla tudi njegov somišljenik prejšnji okrajni nadzornik g. Ambrožič in posebno pa najmerodajnejši mož v tukajšnjem nemčurskem taboru, g. baron Moscon sam, oba, ker sta sodila, da bi bilo to odlikovanje v posmeh učiteljstvu. Težko, da bi poslednji, ki mu ni privoščil tega toli nedolžnega odlikovanja, ne storil tudi zdaj vsega, da prepreči imenovanje g. Ornika za nadzornika, tudi če bi si s tem nakopal na glavo nesrečo, da bi ga g. oče Del Cott zopet obsodil in rekel: Dieser Baron ist wirklich ein heimlicher Windischer.“ Gosp. Ornika nesposobnost je tukaj splošno znana, ista je predneta tihemu za-

smehu tudi mej njega somišljeniki in celo v pregovor je prišla, kajti, če je kdo slab v pravopisu, se mu takoj rogajo: „Ti si Ornikov ortograf“.

Pa kaj to vse dene, on si živo želi biti nadzornikom in v tem ga zelo podpirajo vsi tisti njegovi somišljeniki in tukajšnji politični mata-dorji, katere malo ali nič ne briga, ali šola uspeva ali ne — saj je neki oče Del Cott rekel: „Was kümmert es mich, ob die Kinder was lernen oder nicht, dass nur die Schule in Rann deutsch ist“ — ampak, da ga nagradé za njega politično agitatorstvo, osobito pa, da si pridobé v njem voljno orodje, s katerim bi si mogli prisvojiti šolo in učiteljstvo za svoje politične namene. Kdo si pa tega imenovanja najmanj želi, kdo se mu najčvrsteje upira? Učiteljstvo samo, in sicer brez izjeme v vsem okraji, in to za to, ker soglasno sodi, da bi bilo to imenovanje šoli v največjo škodo. Preznačilno je, da so nekateri kolegi Ornikovi, ki so jednako nemški nadahnjeni in goré za nemško propagando, sestavili dopis o njega nesposobnosti za nadzornika ter ga poslali nekemu časniku v Gradec, da ga objavi in s tem prepreči imenovanje, a uredništvo jim ni ustreglo, temveč odvrnilo, da ne more pobijati svojega pristaša. No, g. Ornik ne obupa, „seine Partei ist mächtig genug“, če vse ne pomaga, pa pojde spet „deputacijon“ k ministru. Ne vemo, kako bo, dobri g. Gautsch so šli v penzijo, g. minister Madeyski pa je začetnik in ni še vaje na „deputacijone“, najbrže se bode držal bolj tega, kar je „in actis“. Če bi pa g. minister Madeyski vender tudi obrajtal „deputacijone“, naj tedaj poskusi vsaj enkrat „deputacijon“ iz našega tabora, izmed naših državnih poslancev, se ve da vladinih, drugi bi še kaj skazili — recimo gg. Vošnjak in Robič — in naj reče: Gosp. minister! mi nismo prišli ničesar prosit, mi izrekamo le željo narodne (ljudske) šole v Breškem političnem okraji, da, če se ne more imenovati za okrajnega šolskega nadzornika že prej predlaganega odličnega šolnika, menda samo za to, ker je Slovenec, naj se vsaj imenuje mož, ki je povsem sposoben in vesten šolnik in — I e šolnik!

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“ pred sodiščem.) Šentpeterski kaplan g. V. Eržen doposlal nam je bil dne 25. novembra popravek dostavka, kateri smo pripisali njegovemu, v št. 267. našega lista natisnjenemu popravku. Mi tega popravka nismo hoteli vzprejeti, vsled česar nas je g. V. Eržen tožil pri m. d. okr. sodišči. Pri današnji obravnavi zastopal je naš list odvetnik g. dr. Fran Tekavčič, ki je v daljšem, izvrstnem zagovoru dokazal, da Erženov popravek ni pisan v zmislu zakona, da ni stvaren, in da ga uredništvo zatga-delj ni bilo primorano vzprejeti in natisniti. Sodišče je tem argumentom popolnoma pritrdilo in na podlagi zagovornikovih dokazov in izvajanj našega odgovornega urednika oprostilo ter g. V. Eržena obsodilo, da plača vse troške.

— (Ljubljanski javni napisi pred državnim sodiščem.) Pred državnim sodiščem na Dunaji vršila se bode dne 13. decembra dopoludne obravnava o prizivu Ljubljanske mestne občine proti odločbi ministerstva za notranja dela, katero je potrdilo odločbo deželne vlade kranjske, prepovedujočo samoslovenske napise mestnih ulic, trgov in cest. — Ljubljansko mestno občino zastopal bode odvetnik g. dr. Jan Lenoch.

— („Pisateljsko podporno društvo“) nas prosi, da objavimo tole beležko: „Da se vsaj deloma pokrijejo stroški za glasbo, pobirala se bode pri svečanostnem večeru, katerega priredi društvo v soboto, 9. t. m. „Pri Maliču“, vstopnina 20 kr. za osebo.“

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvo našega lista vzprejelo je kot kronski dar: Iz Borovnice po gospodu Ant. Arkotu učitelju 8 kron 20 vin., katere je nabral g. Fran Cvar, trgovec mej tamošnjimi rodoljubi; darovali so: g. F. Cvar 2 k., gg. J. Košir, J. Svete ml., J. Drašler, J. Rogelj in F. Petrovič vsak po 1 k., Fr. Zakrajšek in Fr. Mavec vsak po 40 vin. gospa Iv. Košir in gdca Fr. Košir vsaka 20 vin. — Živili rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

— (Iz učiteljskih krogov) se nam piše: Remuneracije za ročna dela se dovoljujejo vedno pol leta kasneje, nego bi se to imelo zgoditi. To gotovo ni v redu, da naj učitelj, ki itak ne živi v dobrih

razmerah, tako dolgo čaka na svoje zaslužene krajcarje. Prosimo gospode deželne poslance, naj se v prihodnjem zasedanju deželnega zbora spomnijo te želje naših učiteljev.

— (Dirkališča kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“) katero je nameravalo to društvo o svojem času napraviti, deželna vlada ni dovolila, ker mu namen in svrha nista — občna korist ali blagotvoritelnost.

— (Razstava,) katero priredijo učiteljice na c. kr. strokovni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo, bode dne 9., 10. in 11. decembra 1893. od 9. ure dopoludne do 4. ure popoldne odprta. Razstava bo v II. nadstropji šole (Virantova hiša) in vhod iz Zvezdarskih ulic.

— (Iz vojaških krogov.) Podmaršal baron Albori imenovan je namestnikom komandujučega generala na Dunaji. Na njegovo mesto pride kot komandant 28. pehotne divizije podmaršal Ludovik Hegedűs de Tiszavölgy, dozda poveljnik konjiške divizije v Jaroslavu.

— (Komisijski ogled ob Ljubljaničinem nabrežji) vršil se je danes popoldne mej Radetzkyjevim in Frančiškanskim mostom in zadevajoč znižanje struge v pospeševanje osušitve barja.

— (Nesreča.) Danes ponoči splašila sta se konja g. Frölich z Vrhnike ter ušla v Ljubljano. Hlapec se je rešil, konja pa sta utonila.

— (Potres.) Vnoči od torka na sredo proti polu jedni uri bil je čutiti precej znaten potres, kateremu je bila smer od jugo-izhoda proti severozapadu. Tudi iz nekaterih krajev na Notranjskem se poroča, da je bil ob istem času potres.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 26. novembra do 2. decembra. Novorojencev je bilo 10 (= 16.12‰), mrtvorojenec 1, umrlih 14 (= 22.88‰), mej njimi so umrli za vnetjem sopilnih organov 2, za želodčnim katarom 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 10. Mej umrlimi je bilo tujcev 5 (= 35.7‰), iz zavodov 11 (= 78.5‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: za dušljivim kašljem 1, za vratiko 1, za noricami 1.

— (Kamniška čitalnica) priredi v nedeljo dué. 10. decembra zabavo z naslednjim vzporedom: 1.) Mlinar in njegova hči, žaloigra v 5 dejanjih. — 2.) Tombola z mnogimi lepimi dobitki. — 3.) Prosta zabava. — Vstopnina navadna — Začetek ob 7. uri zvečer.

— (Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Litiji) nabrala je že drugi stotak goldinarjev kot pokroviteljica družbe. Živile rodoljubne dame Litijske in Šmartinske!

— (Nesreča na železnici.) Silna burja vrgla je v torek pri tovrnem vlaku mej Ležečami in Divačo ravno pod Gabrkom utico, v kateri je sedel na vozu 67letni sprovodnik južne železnice g. Fran Zajc z vagona in je bil Zajc vsled padca teško poškodovan. Prenesli so ga v bolnico v Ljubljano.

— (Dolenjska železnica) Generalno nadzorstvo avstrijskih državnih železnic dovolilo je stavbinskemu podjetniku G. pl. Ceconiju in drugom v Novem Mestu, da smejo začasno prevažati gramoz z lokomotivo na oddelku od 67 do 77.2 kilometra proge Grosuplje-Novo Mesto-Straža.

— (Nova obrtna nadaljevalna šola) se bode odprla z dovoljenjem naučnega ministra v Ribnici na Dolenjskem. Ker je v Ribniški dolini že od nekaj prav cvetoča obrtnija, je taka obrtna šola bila res jako potrebna.

— (Nova čitalnica) se je osnovala v Kostanjevici na Dolenjskem in je osnovalni odbor že predložil pravila vladi v potrjenje.

— (Nova pošta.) Dne 11. decembra t. l. odpre se v Ortneku v okraju Kočevskem nov c. kr. poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vozno pošto. Služboval bode ob jednem kot nabiralnica c. kr. poštobrauilničnega urada ter imel zvezo po železnici Ljubljana-Kočevje.

— (Najden mrtvec.) Pred nekaterimi dnevi našla sta posestnik Janez Klopčič in gostač Karol Cutman pri Studu v reki Bistrici truplo 69letnega oženjenega posestnika Jurija Petaverja iz Brezovice. Petaver odšel je od doma konec minulega meseca, potem pa se ni čulo nič o njem. Bržkone je mož, ki je bil nekoliko bolan na umu, zaradi domačih preprirov si sam vzjel življenje, ker se na trupu ni poznalo, da bi bil kaj poškodovan.

— (Promet tujcev.) V hiši za turiste v hotelu pri Sv. Janezu v Bohinju bilo je v minulem poletju 81 tujcev, izmed katerih je 41 ostalo do 3

dni, 16 do tedna dni, 24 pa nad teden dni. Pod vodstvom dveh koncesijoniranih vodnikov naredili so ti tujci 12 gorskih izletov.

— (Zdravstveno stanje) Na Vojskem pri Idriji zbolelo je v poslednjem času 16 oseb za legarjem, ki že dije časa razsaja v tej visoko ležeči vasi. V jedni sami hiši je bilo 10 bolnikov! Izmed teh sta umrla 2, izmed ostalih pa 1. Stori se, kar je mogoče, da se prepreči daljnje razširjevanje bolezni, kar pri razmerah, kakoršne se nahajajo na deželi, ni tako lahko. — V Babuem polji v Logaškem okraji pokazale so se ošpice mej šolskimi otroci in se je s poukom na tamošnji ljudski šoli začasno moralo prenehati. — Davica, ki je razsajala v nekaterih občinah Kočevskega okraja, je sicer malo ponehala, ker ni zbolelo na novo nič otrok, vender pa je precej huda in je izmed poprej zbolelih 12 otrok dozda umrlo 6, ozdraveli pa so samo 4. — V Postojanskem okraji hripa ponehuje in so te še 4 bolniki. Od početka zbolelo je 44 moških, 33 žensk in 136 otrok, izmed katerih so umrle 3 ženske in 8 otrok.

— (Koroški Slovenci) se pridno gibljejo. Te dni zborovale so štiri podružnice sv. Cirila in Metoda, katere so sploh neizmerne važnosti za narodno probujo koroških Slovencev. A tudi posojilnice napredujejo prav krepko. Promet, ki je bil l. 1892. blizu 1 milijon in 300 000 gld., pomnožil se je za skoro 300.000 gld. Neizmerne važnosti je, da se koroški Slovenci gospodarsko postavijo popolnoma na svoje noge, potem tudi nasprotnikom kmalu zmanjka tal.

— (Hrvatske novice.) Staro Petrinjsko vojašnico da deželna vlada hrvatska, sedanja nje lastnica, popraviti in se bode sčasoma v njej namestila bodoča medicinska fakulteta. V to svrhu se napravi velika dvorana in drugi potrebni prostor. Do ustanovitve medicinske fakultete pa se bodo stanovanja dajala v najem zasebnikom. — Nedeljski „jour fixe“ pevskega društva „Kolo“ zbirajo vedno odlično in mnogobrojno občinstvo v društvenih prostorih in se odlikujejo po zanimivem in raznovrstnem vzporedju. — Dne 13. priredi bivši učitelj „Glasbenega zavoda“, komorni virtuos prof. J. Karbulka koncert za slovo, pri katerem bode sodeloval tudi naše „Glasbene Matice“ učitelj in izborni pianist g. K. Hoffmeister. Koncert bode v poslopji „Kola“. — Zagrebško tamburaško društvo „Hrvatska“ priredi jutri, dne 8. t. m., v električno razsvetljeni dvorani „Zorinega doma“ v Karlovcu koncert, katerega čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda za Istro. — V Karlovcu zanetili so v poslednjem času neznani zločinci večkrat ogenj, ki pa se je vselej srečno zadušil s početka. Zločincev policija dozda še ni mogla zaslediti. — Odkar je nastopilo mrzlo vreme, začela je ponehavati tudi kolera na Hrvatskem in se je pojavilo le nekaj posamičnih slučajev. — V Zagrebu poročila se je gdca Olga Žepićeva, hči pokojnega prof. Žepića, rod. Slovenca, z gosp. Aurelom Šenoa, k. fin. uradnikom, sinom vrlega rodoljuba Julija Šenoa, brata pokojnega pisatelja hrvatskega. — Mlekarski tečaj (Molkerei-kurs) bode na gospodarskem in gozdarskem učilišču v Križevcih bodoče leto od 15. januarja do 15. aprila. Število obiskovalcev je omejeno na 12. Učnine plačalo se bode 10 gld.

— (Razpisana služba.) Na trorzredni ljudski šoli v Šmarji je razpisano tretje učiteljsko mesto, na dvorazrednici v Preserji pa drugo učiteljsko mesto vsako z letno plačo 450 gid. Prošnje do dne 20. t. m. pri okrajnem šolskem svetu Ljubljanske okolice.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Preveč žensk.) Razmerje mej moškim in ženskim spolom ni ugodno nežnejemu spolu, ki po številu prevladuje. Po najnovejših statističnih podatkih je v Evropi 170,818,561 moških in 174,914,119 žensk. Poslednjih je torej za 4,095,558 več nego moških.

* (Ljubovna drama.) V nekem renomiranem hotelu v Vratislavi našli so petdesetletnega potnika zastrupljenega, z njim došlo mlado dekle, 18 let staro, pa ustreljeno. V knjigi za tuje sta bila zapisana kot zasebnik Mayer in hči iz Magdeburga. Ta imena pa sta bržkone le fingirana, ker se sodi da je bila dekle ljubica neznanega potnika.

* (Sedemdeset neveljavnih zakonov.) Nedavno dobilo je 70 mladih zakonskih parov, ki so se dali civilno poročiti v Solingenu na Pruskem, neprijetno vest, da je njih zakon ne postaven. Mej tem, ko je bil dotični, v to poklicani uradnik bolan, sta izvrševala civilne poroke nadžupan in njemu prideleni uradnik, ne da bi bila za tako poslovanje opravičena.

* (Žrtva svojega poklica.) V Parizu umrl je policijski inspektor Colson vsled ran, katere mu je prizadejal anarhist Dulac. Colson je prežal na imenovanega anarhista že dlje časa in ga je zasledil na poštnem uradu nečega Pariškega predmestja, ko sta Dulac in neki tovariš njegov prišla po pisma. Ko ju je Colson prijel in jima naznanil zapor, postavila sta se v bran in se je začel boj na življenje in smrt. Colson bil je ranjen večkrat z nožem, a držal je toliko časa Dulaca, da ni prišla pomoč. Isti dan, ko je umrl Colson, došla je zanj od policijskega prefekta zlata svetinja in 100 frankov nagrade.

* (Morilec treh otrok.) V Jozeffalvi na Ogerskem presenetila je žena nečega ubozelega rudarja svojega moža s trojčki. Obupani oče, ki je itak imel sedem živih otrok, umoril je trojčke in potem pobegnil.

* (O lakavosti Kafrov) v južni Afriki, pripoveduje angleški „Gold Field News“ nastopno dogodbico: Neki Kafer in Sebokuni-ja stopi v krčmo, postavi temnozeleno steklenico na mizo in zahteva, da se mu napolni z žganjem. Za plačilo položi novce za šest penecv in hoče prav nedolžno in neumno dižec se oditi. Prodajalec ga ustavi, češ da je to dosti premalo za plačilo in ker Kafer nima dovolj denarja, izlije prodajalec žganje zopet iz njegove steklenice v svojo veliko. Tega pa ni zapazil, da je prekanjeni divjak imel na dnu steklenice gobo skrito, ki se je napila žganja prav pošteno, in da ga je za toliko žganja opeharil.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v poslednji letošnji številki mimo dveh manjših pesmij Aškerc v o starogrško parobolo „Herkulov kip“ in Trošanovo „Ljubezen“, v pripovednem in zabavnem delu pa konec prejšnjih povestij in razprav. Zastopani so v listu z doneski Nejaž Nemcigren („Abaddon“), prof. dr. S. Šubic („Pogubni malik sveta“), prof. M. Cilenšek („Kakó se branijo rastline nepoklicanih gostov“), Janko Kersnik („Jara gospoda“), prof. M. Valjavec („K drugemu sešitku slovensko-nemškega slovarja Wolfvega“), prof. V. Bežek („Prinos k slovenskemu knjištvu“) in prof. L. P. („O jeziku Prešernovem“). Listek obseza na sedmih straneh književna poročila in druge drobne novice. — Mi hočemo o „Ljubljanskega Zvona“ trinajstem letniku v jedni prihodnjih številki še priobčiti posebno izvestje; za danes pa opozarjamo svoje čitatelje na poziv, s katerim se obrača „Ljubljanski Zvon“ do svojih podpornikov in prijateljev. Ta poziv slóve doslovno takó-le: Programu, katerega se je držal „Ljubljanski Zvon“ vso dóbo do denašnjih dnij, ostane zvest tudi odslej. Gojil bode torej leposlovno in znanstveno književnost v besede najširšem pomenu, gojil pa jo bode tem lože, ker si je tudi za prihodnje leto zagotovil pomoč najodličnejših književnikov slovenskih. Takó bode čislani naš novelist gosp. dr. Ivan Tavčar pod naslovom „V Zali“ priobčeval daljšo povest, ki bode izhajala na uvodnem mestu bržkone vse leto; splošno priljubljeni pripovedovalec g. Janko Kersnik pa jame takisto že v prvi številki prijavljati kriminalno povest iz kmetskega življenja, naslovljeno „Očetov greh“. Poleg nekaterih manjših pripovednih spisov imamo pripravljene dve povesti g. Podgoričana „Svadbá na Selih“ in „Cerkvenik Paškál“ in dve daljši povesti odličnih naših pisateljic, gospé Pavline Pajkove in gospodične Márice; prva nam je spisala povest „Obljuba“, gdč. Márica pa povest „Strte peruti“, katero bi imenovali roman iz učiteljičinega življenja. Sploh bode „Ljubljanskega Zvona“ v prihodnjem letu skrb ta, da bode, ustreza je željam svojih naročnikov, v vsakem zvezku priobčeval vsaj po tri spise pripovedne vsebine. Izmej obilice poučnih in zabavnih spisov, katere so nam obetali ali že poslali različni pisatelji, izidejo, kolikor bode dopuščal tesni prostor našega lista, sôsebno te-le razprave: G. prof. V. Bežek bode nadaljeval korenito svojo studijo „O slovenskih in nemških čitankah na naših srednjih šolah“ ter sploh priobčeval kritičke in vzgojeslovne članke; g. prof. M. Cilenšek pripravlja spis geološke vsebine „S solčavskih planin“; go-spod prof. dr. Karol Glaser bode pisalo „Indskih izrekih“; g. J. Mantuani prijavil potopis

„Tri dni ob Sprevi“, gospá P. Pajkova „Aforizme o prijateljstvu“, g. prof. dr. J. Pajk „Spomine na Davorina Trstenjaka“, g. prof. R. Perušek razpravo „Herondovi mimijambi“, g. prof. L. Pintar „Jezikoslovne črtice“, g. dr. J. Rakež razpravo „Grlo in glas“, g. prof. Fr. Smolnikov razpravo „O razstrelilih“, g. prof. S. Rutar razpravo „Novi Rim in ostanki starega Rima“, g. prof. J. Starè „Pisma iz Zagreba“, g. prof. I. Steklasa razpravi: „Khevenhüllerjeva vojska na Turke l. 1575.“ in „Padec Kaniže leta 1600.“ — G. dr. P. Turner nam je obetal članek „O socializmu“, g. prof. M. Valjavec bode nadaljeval svoje „Dostavke k Wolfovemu slovarju“, g. prof. J. Vrhovec pa bode priobčeval črtice „Iz domače zgodovine“. — Od g. prof. Stritarja, ki nam je, kakor poudarjamo sôsebno veseli, tudi za stalno obetal svojo pomoč, prejeli smo članek „Jež“, katerega je spisal pokojni Matej Tonejec Samostal. Takisto so nam obljubili svojo podporo gg. A. Aškerc, D. Fajgelj, prof. A. Kaspret, Frid. Kavčič, prof. dr. Fr. Kos, prof. dr. G. Krek, E. Lah, dr. Janez Mencinger, dr. M. Murko, dr. V. Oblak, prof. Fr. Orožen, Fr. Podkrajšek, prof. dr. L. Požar, dr. K. Štrekelj, dr. J. Vošnjak itd. — Iz tega pregleda je razvidno, da se „Ljubljanski Zvon“ dobro podprti in založen odpravlja na delo štirinajstega leta. Če končno še povemo, da bode paznih očij zasledoval književno in sploh prosvetno gibanje našega naroda, tedaj se nam pač vidi nádeja upravičena, da ostane „Ljubljanski Zvon“ i nadalje to, kar je bil dosihdob: književno glasilo razumništva slovenskega!

— „Slovenska knjižnica.“ Urejuje in izdaja Andr. Gabršček. Snopič 5. Str. 68. V predležečem snopiču čitamo dve izvrstni humoreski „Cesarja je bil šel gledat“ in „Pravda“ ter lepo povest „Prevžitkar“, katere je vse iz lužiškega preložil Simon Gregorčič ml., dodavši prav pregledno sestavljen članek „O baltičkih Slovenih in Lužičanih“. Prav na koncu je natisnjena Gregorčičeva pesem „Sam“ in to v cirilici. Dosedanji sešitki te knjižnice so nas uverili, da se uredništvo marljivo trudi, podajati občinstvu res najboljše proizvode slovenskih književnostij. Ker je izdajatelju treba vsaj še 300 do 400 naročnikov, da vzmore obilne stroške, opozarjamo čitatelje na to lepo knjižnico priporočujé jim, naj ne odlašajo z naročbo. Naročnina je tako malenkostna, da jo vzmore najsiromašnejši dijak, „Slovenska knjižnica“ pa po vsebini in unanosti taka, da ne dobimo druge, če ta poneha izhajati.

— Zabavnik. Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. Celje 1893. I. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Str. 202. Cena 70 kr. po pošti 5 kr. več. Praktičen je ta g. Brezovnik, pridno zadelduje vrzeli v našem mladem slovstvu. Pred leti upeljal je nov „genre“ s „Šaljivim Slovencem“ in z „Zvončkí“, sedaj pa z „Zabavnikom“. Taka knjiga bila nam je prav zeló potrebna, kajti do sedaj se je naša mladina tudi v odločno národnih krogih igrala in razveseljevala prepogostoma le — v tujem jeziku. Temu zlu bo pred nami ležeča knjiga popolnoma odpomogla, kajti knjiga obsega na 207 straneh igre za vsako priliko, za vsako še tako različno in razvijeno družbo. Knjiga obseza: I. Orakelj. Ta ima 46 vprašanj in na vsako 40 bolj ali manj šaljivih (dovtipnih) odgovorov. II. Igre za zastonavo (23) s 66 rešitvami. III. Družabne igre za v sobi in pod milim nebom. Teh je 52 in sicer proste igre s pripravi ali brez priprav, igre z žogo, s kroglicami, s kocko, s kvartami, domino i. t. d. IV. Pikčanje. Ta oddelek ima 16 vprašanj, na koje vsako je 16 odgovorov, s katerimi vsak lahko prihodnjost vedežuje. V. Slepilne igre in umetnije. Teh je 79 bolj ali manj težkih, a takih, s katerimi lahko vsako družbo kar najbolje razveseljujemo. VI. Oddelek obsega 220 večinoma prav šaljivih in zasojenih, toda skozi in skozi dostojnih ugank. Zadnji (VII.) oddelek pa obsega 36 resnih in šaljivih računskih nalog. — Kakor je iz te tu kratko navedene vsebine razvidno, bode zbirka dobro došla vsem rediteljem raznih „veselih večerov“, „kratkočasnih izletov“ i. t. d. Dobro došla bode tudi učiteljem, kateri bodo mogli pri telo-

vadbi, pri šolskih veselicah i. dr. uporabiti marsikatero teh iger. Knjiga bode nekak „vadecum“ vseh naših mladih ljudij, katerim še „življenja grenkost“ ni zamorila vsakega veselja. Prav hvaležni smo torej tako g. nabiralcu za njegov trud, kakor tudi g. založniku, da je tudi to knjigo tako elegantno opremil. —

— „Vatrogasac“ ima v št. 23. naslednjo vsebino: Zapisnik sjednice središnjega odbora zajednice hrv.-slav. dobrovoljnih vatrogasnih društva. — Mlinar i njegovo diete. — Peta skupština zajednice hrv.-slav. dobrovoljnih vatrogasnih društva. u Valpovu. — Ustrojenje prostovoljnih gasilnih čet. — Iskrice. — Šandor Maruzzi. — Dobava vode za gašenje požara. — Pravila ugarskog zemaljskog vatrogasnog saveza. — Naši dopisi. — Svaštice. — Molba.

— „Matice Slovanská“ prinaša v 11. št. nadaljevanje krasnih črtic „Na poušti života“, katere je smeti prištevati najlepšim proizvodom nove češke pripovedne literature.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj, 7. decembra. V parlamentarnih krogih se govori, da vlada še ne misli v pomladanskem zasedanji predložiti načrta volilni reformi, ampak ga šele izdelati na podlagi novih davčnih zakonov.

Dunaj, 7. decembra. Deželna zborá dolenje-avstrijski in gališki se skliceta na dan 19. t. m., vsi drugi dež. zbori na dan 28. t. m.

Dunaj, 7. decembra. Z ozirom na naznanilo Pariškega lista „Figaro“, da je Italija pred dvema mesecema nameravala Franciji napovedati vojno in da je to Avstrija preprečila, izjavlja današnji „Fremdenblatt“ splošno, da je ta vest povsem neresnična, ne reaguje pa nič na podrobne podatke, katere so v tem oziru priobčili francoski listi.

Praga 7. decembra. Izjemno sodišče obsodilo je veleposestnika in rezervnega častnika Vaclava Stěpaneka zaradi razžaljenja velečanstva na deset mesecev težke in poostrene ječe.

Praga 7. decembra. Danes je tu umrla vdova generala barona Filipovića.

Lvov 7. decembra. „Reforma“ javlja z Dunaja, da se izjemne naredbe razveljavlja koj, ko se končajo kazenske pravde zoper člane Omladine, najkasneje pa pred sestankom državnega zbora meseca februarja.

Rim 7. decembra. Kralj je naznanil Zanardelliju, da ne potrdi od njega predlaganega ministerstva. Zanardelli zapustil je kralja jako nejevoljen. Kralj se je posvetoval s Crispijem in Farinijem in za danes k sebi povabil Saracca. Listi javljajo, da kralj Zanardellijevega predloga zategadelj ni potrdil, ker je bil general Baratieri, rojen Trentinec, nasvetovan kot minister unanjih del.

Narodno-gospodarske stvari.

— „Železnica v Ziljski dolini iz Podkloštra v Št. Mohor“ je ime deimški družbi, za katere ustanovitev so dobili dovoljenje od dotičnih ministerstev gg. Feliks pl. Mottony, tovarnar Podkloštom, Fran Lambrecht, posestnik in župan v Št. Mohorji in Janez Gasser st., tovarnar v Št. Mohorji.

— Izdelovanje kos in srpov je v naši državi velikansko in so posebno izdelki iz štajerskega jekla na dobrem glasu. Vsako leto se izdelá, oziroma proda okolu 9 milijonov kos in srpov in se jih izvozi 2 do 3 milijone v tuje države.

— Goveja kuga je popolnoma prenehala na Hrvatskem in v Slavoniji in se torej sme zopet od tam dobivati govejo živino k nam. — Krmila se smejo zopet izvažati iz naše države, ker se je preklicala dotična prepoved.

— Trgatev na Francoskem in v Italji. Francoska se je čudovito hitro zopet povzdignila iz trtoúsne kalamitete, ki je nekaj let trajala do prve vinorodne dežele sveta. Letos pridelalo se je zopet 59 milijonov hektolitrov vina, to je za 20 milijonov več, nego se je v primeri pridelovalo v zadnjih desetih letih. Bogato obrodila je trta v Šampanji, pridelalo se je šestkrat toliko nego druga leta. — V Italji ceni se letošnji vinski pridelek tudi okolu 30 milijonov hektolitrov, ki se bode torej izvažalo v obilni meri tudi v naše dežele.

Listnica uredništva.

Prijatelj narodne opere v Ljubljani. Vaše pismo nas je zanimalo, obžalujemo le, da nečete razkriti tajnostnega Vašega incognito. Radi bi Vam marsikaj odgovorili v interesu stvari. Naznanite nam vsaj kako šifro, pod katero Vam bode možno odgovoriti pošte restante.

Prodajalnica mešanega blaga z blagom vred

v za trgovino jako ugodnem kraju na Dolenjskem, kjer so najboljši živinski semnji, z letnim prometom 8000 do 10.000 gld., se radi **boleznit** takoj proda. Kupnina je 2000 gld. — Ponudbe naj se pošljejo pod šifro „V“ v Krško na Dolenjskem. (1193—3)

Postranski zaslužek

gld. 2160 stalne letne plače si morejo osebe katerega koli stanu v svojih prostih urah prislužiti. Ponudbe pod W. 6688 Rudolfu Mosse-ju v Pragi. (1208)

Tinct. capsici compos.

(PAIN-EXPELLER),

pripraven v Richtrovi lékárni v Praze, všeobecně známý, bolesti utišující domácí lék k masáží, jest na skladě ve většině lékáren, láhev po 1 zl. 20 kr., 70 a 40 kr. — Při kupování třeba se míti dobře na pozoru a přijmouti jen láhev s ochrannou známkou „ketvou“ jakožto pravé. Ústřední zásylatelství: Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Proda se pol leta star, popolnoma udomačen (1194—4)

srnjak.

Več se izve pri Arko-tu v Dolenjem Logatcu.

Stavbišče

na Glincah pri Ljubljani, tik državne ceste, po priliki 1½ orala, se proda ali v celoti ali pa tudi po parcelah. — Več se izve pri lastniku na Glincah h. št. 8. (1185—3)

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Slonove ulice

priporočata

Zimske gospodske obleke	od gld. 14.—
" deške	" " 10.—
" otroške	" " 4.—
" vrhne suknje	" " 15.—
Menčikove z pelerinom	" " 15.—
Sacco iz lodna	" " 8.—
Kožušne sacco (oposum)	" " 23.—
Hlače	" " 3.50
Spalne suknje	" " 10.—
Havelocke	" " 12.—

Vse po najboljšem dunajskem kroju.

Dalje

veliko izbér

najmičnejših novostij

gospojinskih in dekliških konfekcijah,

Velika zaloga

mufov, boa, čepic za drsalce, ovratnikov itd.

Najboljše izdelano

perilo in kravate.

Tvrška

Frana Detter-ja

v Ljubljani, na Starem trgu št. 1

priporoča svoje

šivalne stroje in slamoreznice.

Tu se tudi proda po znižani ceni samo nekoliko rabljena, tatov in ognja varna (1188—3)

večja blagajnica.

Najboljše železo

prodaja

A. C. AHČIN

pri „zlati kosi“

v Ljubljani, Gledališke ulice h. šte. 8.

Posebno priporočam

orodja prve vrste

za (115—40)

rokodelce in poljedelstvo.

Za pile

in vodne žage

kakor za

kose

se garantira, da so dobre.

Grobni križi,

šine za obloke, kuhinjska oprava itd.

Ceneno češko posteljno perje

iz prve provenijencije, garantirano brez prahu, s parom očišćeno, razpošiljam za poskušajo v zavojih po 5 ko. po pošti in proti povzetju poštnine prosto: Na pol belo novo skubljeno perje 10 funtov gld. 5.—, 6.50; čisto belo 10 funtov gld. 8.—, 10.—, 12.—, 14.—; čisto belo, najfinije vrste 10 funtov gld. 16.—, 18.—, 20.—, 24.—; gonje perje belo kot alabaster funt gld. 2.50, 3.—, 3.50. — Specialiteta: Gotove postelje za gospodo in pòse, gornja postelja, blazina, 2 vzglavji, v kojih je 15 funtov dobrega posteljuega perja z dobrim jeletom, vse vkupe za gld. 13.—, 16.—, 21.—, 30.— do gld. 50.—. Če komu kaj ne bi ugaľalo, se nazaj vzame ali pa zamenja. (1151—4)

Tovarna postelnega perja S. Hahn

Klatov (Klattau) (Češka).

Za želodec.

(332—65)

Trnkoczy-jev

Cognac - grenčec

steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

Slasten!

Učinkuje na želodec osvežujoče, krepilno, vzbuja tek in pospešuje probavo.

Dohiva se pri

Ubaldu pl. Trnkoczy-ju

lekarnarju v Ljubljani.

— Pošilja se z obratno pošto. —

Za želodec.

Ljubljana

Mestni trg

št. 10.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, železnina, okove, cement itd.

pri

Andrej Druškoviču

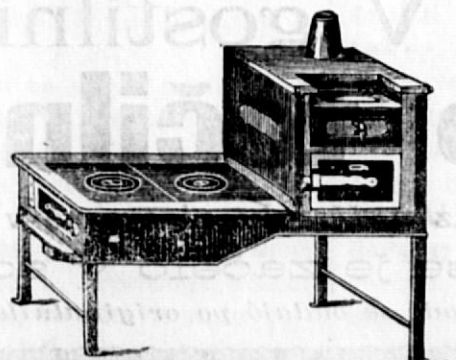
v Ljubljani

na Mestnem trgu št. 10.

Zaloga

nagrobni križev, štedilnikov, finih žag, ledenic

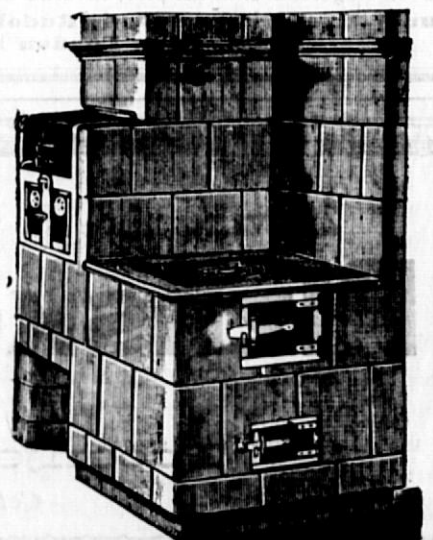
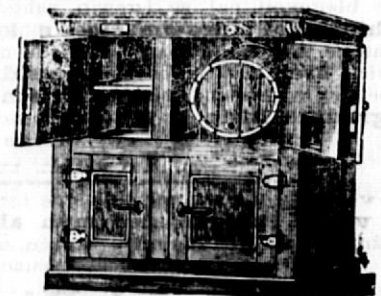
(541—34) po najnižji ceni.

Ljubljana

Mestni trg

št. 10.

Dobiva se v vseh **specerijskih, delikates-**
nih prodajalnicah in konditorijah.

(1202 - 2)

(1168-3)

samo še 14 dnij.

(1201-2)